
Toetsingadvies over het milieu-effectrapport
Regionaal Structuurplan Noordrand II en III
stadsregio Rotterdam en de aanvulling daarop

14 oktober 1997

725-112

ISBN 90-421-0229-2

Utrecht, Commissie voor de milieu-effectrapportage.

commissie voor de milieu-effectrapportage

het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio
Rotterdam
Postbus 21051
3001 AB ROTTERDAM

uw kenmerk
SR\97.266
SR/97.1432

uw brief
26 februari 1997
15 juli 1997

ons kenmerk
U713-97/vE/ab/725-115

onderwerp
Toetsingsadvies Regionaal Structuur-
plan Noordrand II en III stadsregio Rot-
terdam

doorkiesnummer
(030) 234 76 25

Utrecht,
14 oktober 1997

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een toetsingsadvies uit te brengen over het milieueffectrapport (MER) en de aanvulling daarop ten behoeve van de besluitvorming over het Regionaal Structuurplan Noordrand II en III stadsregio Rotterdam.

Overeenkomstig artikel 7.26 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de besluitvorming. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

ing. E.M. Mastenbroek
voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Regionaal Structuurplan Noordrand II en
III stadsregio Rotterdam
voor deze,

ir. P. van Duursen
voorzitter Commissie m.e.r.

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de aanvulling daarop
Regionaal Structuurplan Noordrand II en III, stadsregio Rotterdam

Advies op grond van artikel 7.26 van de Wet milieubeheer over het milieu-effectrapport en de aanvulling daarop over de VINEX-locatie Noordrand II en III in de stadsregio Rotterdam,

uitgebracht aan de Raad van de Stadsregio Rotterdam door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

de werkgroep m.e.r. Regionaal Structuurplan Noordrand II en III, stadsregio Rotterdam

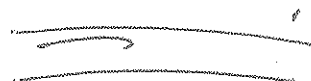
de secretaris

drs. M. van Eck

de voorzitter

ing.E.M. Mastenbroek
voor deze,

ir. P. van Duursen
voorzitter Commissie m.e.r.

Utrecht, 14 oktober 1997

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
1. Inleiding	1
2. Oordeel over het MER	2
2.1 Algemeen oordeel	2
2.2 Toelichting op het oordeel	2
2.2.1 Algemene waardering	2
2.2.2 Reikwijdte van de m.e.r.	2
2.2.3 Opmerkingen over het MER	3
3. Overige opmerkingen over het MER	5
3.1 Energie	5
3.2 Cultuurhistorische elementen	7
3.3 Veiligheid als gevolg van vliegverkeer	7

Bijlagen

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 26 februari 1997, waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
- 1a. Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 mei 1997, waarin de Commissie wordt gevraagd het advies aan te houden tot aanvullende informatie gereed is
2. Kennisgeving in Staatscourant nr. 41 d.d. 27 februari 1997
- 2a. Kennisgeving van de aanvulling op het MER in de huis aan huis bladen regio Rotterdam
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

De stadsregio Rotterdam heeft het voornemen circa 12.500 woningen en 80 tot 100 ha bedrijventerrein te ontwikkelen in het gebied Noordrand II en III gelegen op het grondgebied van de gemeenten Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs. Ten behoeve van de besluitvorming over het op te stellen regionale structuurplan is milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd.

Per brief van 26 februari 1997¹⁾ heeft de regioaad, als bevoegd gezag, de Commissie voor de m.e.r. in de gelegenheid gesteld advies uit te brengen over de inhoud van het milieueffectrapport (MER). De openbare bekendmaking²⁾ heeft plaats gevonden op 27 februari, de inspraakperiode duurde van 28 februari tot en met 10 april. In Berkel en Rodenrijs heeft een openbare hoorzitting plaats gevonden op 18 maart.

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de milieueffectrapportage³⁾. De werkgroep treedt op namens de Commissie en wordt in dit advies verder 'de Commissie' genoemd.

De Commissie heeft beoordeeld of het MER voldoende informatie biedt om bij de besluitvorming over het structuurplan het milieubelang een volwaardige plaats te geven, en daarbij op grond van artikel 7.26, lid 1 van de Wm getoetst:

- aan de richtlijnen voor het MER⁴⁾, zoals vastgesteld op 27 maart 1996;
- op eventuele onjuistheden⁵⁾;
- aan de wettelijke regels voor de inhoud van een MER⁶⁾.

Bij de opstelling van haar advies heeft de Commissie rekening gehouden met de via het bevoegde gezag ontvangen adviezen, commentaren en opmerkingen⁷⁾, voor zover deze op het MER betrekking hebben, alsmede met het verslag van de gehouden hoorzitting.

Tijdens de toetsing heeft op 15 mei 1997 een gesprek plaatsgevonden tussen de Commissie, het bevoegd gezag en de initiatiefnemer. Daarbij heeft de Commissie kenbaar gemaakt dat het MER (mede naar aanleiding van de ingekomen inspraakreacties) naar haar oordeel op een aantal onderdelen onvolledig is. Voor die onderdelen heeft zij geadviseerd tot een aanvulling. Het bevoegd gezag heeft de Commissie verzocht de advisering op te schorten⁸⁾ om de initiatiefnemer in de gelegenheid te stellen een aanvulling op het MER te maken. Op 15 juli 1997 heeft het bevoegd gezag de Commissie de aanvulling op het MER toegezonden met het verzoek zo spoedig mogelijk na het verstrijken van de inspraaktermijn het advies over het MER en de aanvulling uit te brengen. Vanwege de vakantieperiode heeft de aanvulling tot 2 oktober ter visie gelegen⁹⁾.

-
- 1 Zie bijlage 1.
  - 2 Zie bijlage 2.
  - 3 Zie bijlage 3 voor de samenstelling van de werkgroep en verdere projectgegevens.
  - 4 Wm, artikel 7.23, lid 2.
  - 5 Wm, artikel 7.23, lid 2.
  - 6 Wm, artikel 7.10
  - 7 Zie bijlage 4 voor een lijst van deze reacties.
  - 8 Zie bijlage 1a.
  - 9 Zie bijlage 2a.

2. OORDEEL OVER HET MER

2.1 Algemeen oordeel

Het MER en de aanvulling geven een goed inzicht in de voorgenomen activiteit en de daaraan verbonden milieugevolgen. De Commissie is van oordeel dat het MER **voldoende informatie** biedt om het milieubelang een volwaardige rol te laten spelen voor de fase in het planvormingsproces, waarvoor het is opgesteld (zie §2.2.2).

2.2 Toelichting op het oordeel

2.2.1 Algemene waardering

Het MER is goed leesbaar en heeft een heldere opbouw, mede ook door het vooraf formuleren van de belangrijkste toetsingscriteria per milieuaspect. De richtlijnen zijn voor het overgrote deel goed gevolgd.

De onderbouwing van de groenstructuur en het waterhuishoudkundig plan is in grote lijnen degelijk van opzet.

Dit is het eerste MER voor een woningbouwlocatie waarin relatief uitgebreid op energieaspecten wordt ingegaan. De opmerkingen die later in dit advies over dit onderwerp worden gegeven, zijn daarom voornamelijk bedoeld als aanbevelingen voor verbeteringen in toekomstige MER'en.

Er is op een correcte wijze omgegaan met de vele onzekerheden, waarmee de planontwikkeling wordt geconfronteerd.

Hoewel het MER heeft bijgedragen aan de milieuvriendelijkheid van het structuurplan, is de Commissie van mening dat de meerwaarde misschien groter had kunnen zijn wanneer de reikwijdte van de m.e.r. groter was geweest.

2.2.2 Reikwijdte van de m.e.r.

Bij de besluitvorming over de VINEX is de locatiekeuze vastgelegd. Hierop is ingespeeld door het opstellen van een Kadernota, die bij de startnotitie ter inzage is gelegd. Daarin is voldoende gemotiveerd, waarom de locatie Noordrand II en III is gekozen en welke milieuaspecten daarbij een rol hebben gespeeld. Het MER is opgesteld voor het vaststellen van een structuurplan. Maar de hoofdstructuur voor de wijk is voorafgaand daaraan ontwikkeld in het kader van Haalbaarheidstudies (1993) en uitgewerkt in een Structuurvisie, die in 1995 is vastgesteld. Bovendien zijn in 1995 convenanten gesloten, waarin de financiële randvoorwaarden zijn bepaald en belangrijke andere besluiten genomen, bijvoorbeeld over de te hanteren gemiddelde woningdichtheden.

In de Structuurvisiefase is dus veel onderzoek verricht en zijn diverse verschillende alternatieven verkend en afgevallen. Deze zijn in het MER grotendeels niet opnieuw besproken. De Commissie heeft hierover opmerkingen gemaakt, zie §2.2.3. Aan de andere kant was tijdens het opstellen van het MER de planontwikkeling nog niet zo ver gevorderd dat over allerlei inrichtingsaspecten (energievoorziening, geluidwerende maatregelen) al gedetailleerdere informatie kon worden gegeven. Dat zou pas bij de bestemmingsplannen aan de orde zijn.

Door deze voorgeschiedenis is de reikwijdte van de beschouwde alternatieven in het MER relatief beperkt. Hoewel een deel van de kritische opmerkingen over het MER hiermee in verband staat, heeft de Commissie zich gerealiseerd dat het niet realistisch zou zijn om te verwachten dat het voorafgaande proces van planvorming opnieuw zou worden gedaan.

2.2.3 Opmerkingen over het MER

Op een aantal punten vond de Commissie het oorspronkelijke MER niet voldoende en heeft zij om aanvullende informatie verzocht.

Geluidaspecten

De Commissie vond dat het MER (onder andere door slecht kaartmateriaal) een ontoereikend inzicht gaf in de toekomstige geluidbelasting, in het bijzonder voor de bestaande woonbebouwing. Er waren op dit punt veel inspraakreacties.

Verder vond de Commissie dat:

- de cumulatieve hinder onvoldoende was uitgewerkt;
- er onvoldoende informatie werd gegeven over de maatregelen die kunnen worden genomen en zijn overwogen om de overlast te beperken;
- in het MER ten onrechte een kaart ontbrak met de voor het geluid relevante gebieden en objecten, met daarop bijvoorbeeld de begrenzing van het stiltegebied Pijnacker;
- niet werd aangegeven in hoeverre mitigerende maatregelen de aantasting van dit stiltegebied kunnen beperken en in hoeverre compensatie nodig is.

Bovendien wees de Commissie op een niet correcte profieltekening in het MER. De aanvulling heeft over deze onderwerpen voldoende duidelijkheid gegeven.

Verkeersstructuur

De Commissie merkte over de verkeersstructuur op dat:

- in MER weinig concrete maatregelen zijn beschreven om het gebruik van de auto te ontmoedigen¹⁰], noch voor de interne verplaatsingen, noch voor het externe verkeer, omdat bijvoorbeeld door de goede auto-ontsluiting richting Rotterdam en Zoetermeer er weinig stimulans is voor het gebruik van de ZoRo-lijn;
- afhankelijk van de aansluiting op het hoofdwegennet de route Klapwijkseweg/Boterdorpseweg relatief veel risico loopt op het aantrekken van wijkvreemd verkeer, terwijl niet wordt aangegeven hoe dat wordt tegengegaan¹¹].

Zij achtte het een tekortkoming dat in het oorspronkelijke MER geen alternatieve ontsluitingsstructuren zijn beschouwd die op deze punten beter zouden kunnen scoren, zoals bijvoorbeeld het 'Houtense Model'¹²].

De Commissie heeft gevraagd in een aanvulling een uitgebreidere motivering te geven voor de keuze van de verkeersstructuur.

In de aanvulling op het MER worden in het kort de voor- en nadelen van het Houtense model vergeleken met de in de Structuurvisie gekozen structuur van enkele doorgaande verbindingswegen door het bebouwde gebied van Noordrand

10 Zie ook de inspraakreacties bijlage 4, nr. 5 en 7.

11 Zie ook inspraakreactie bijlage 4, nr. 9.

12 Een randweg met sectorontsluiting die het autoverkeer zo snel mogelijk naar buiten leidt en doorgaand verkeer onmogelijk maakt.

II en III. Na een korte bespreking van enkele nadelen wordt besloten dat het Houtense Model onvoldoende perspectief biedt en de gekozen structuur gehandhaafd moet blijven. Hoewel de Commissie van mening is dat aan ieder verkeersmodel nadelen verbonden zijn en die met maatregelen zo goed mogelijk moeten worden ondervangen, acht zij de problematiek via de aanvulling afdoende behandeld.

- De Commissie adviseert bij de nadere planuitwerking te onderzoeken welke permanente of dynamische maatregelen in de verkeersstructuur ingezet kunnen worden als zou blijken dat de gekozen structuur onvoldoende voldoet aan de gestelde doelen¹³. Deze doelen moeten dan worden geoperationaliseerd, waarna bij de evaluatie kan worden nagegaan hoe de verkeersbelasting op de wegen door het plangebied zich heeft ontwikkeld en welk aandeel 'wijkvreemd' verkeer daarin heeft. Op basis van deze onderzoeksresultaten kan worden bepaald in hoeverre er aanleiding is voor het nemen van extra maatregelen.

Offenbachplantsoen

Naar aanleiding van de aanvulling zijn opnieuw veel inspraakreacties binnengekomen met bezwaren tegen het gebruik van het Offenbachplantsoen als verbindingsweg, waarover de regio raad bij het vaststellen van het structuurplan een besluit zal moeten nemen. Vanuit haar taak om de verschafte milieu-informatie op volledigheid en juistheid te beoordelen merkt de Commissie op dat naar haar oordeel een juist inzicht is gegeven in de orde van grootte van de geluidbelasting bij het Offenbachplantsoen, ervan uitgaand dat de verkeersintensiteiten zich ontwikkelen volgens de beschreven voorspellingen. Aangezien de mate van hinder sterk afhankelijk is van het toekomstige gebruik van de weg (type verkeer, intensiteiten) geldt volgens de Commissie ook hier dat het van belang is bij de besluitvorming afspraken te maken over monitoring en evaluatie, zoals hiervoor is aangegeven.

Ook de cumulatie van geluid is behandeld conform hetgeen de Commissie heeft gevraagd¹⁴, omdat geluidbelastingen van de HSL en genoemde verbinding ter plekke beneden de voorkeurswaarden blijven.

Duurzaam-veilig-filosofie

Naar aanleiding van het oorspronkelijke MER heeft de Commissie gevraagd in hoeverre de indeling in vier wegcategorieën (regionale weg, wijkontsluitingsweg, buurtontsluitingsweg en woonstraat) in de verkeersstudie aansluit bij de duurzaam-veilig-filosofie¹⁵. Uit de informatie in de aanvulling blijkt dat bij de verdere uitwerking hiermee rekening wordt gehouden.

-
- 13 In het bijzonder over het "*weren van gebiedsvreemd verkeer in het plangebied*" en het "*beperken van versnippering ten einde de gevolgen van barrièrewerking voor oversteekbaarheid en veiligheid tegen te gaan*". Zie: Aanvulling Milieueffectrapport Noordrand II en III, pagina 3.
- 14 De Commissie heeft gevraagd in de aanvulling de belangrijkste akoestische knelpunten te behandelen.
- 15 In de duurzaam-veilig-filosofie worden er drie wegcategorieën (in de wijk twee) onderscheiden:
1. stroomwegen met gescheiden rijbanen en ongelijkvloerse kruisingen (100 of 120 km/uur);
2. gebiedsontsluitingswegen met gescheiden rijbanen, kruispunten met verkeerslichtregeling of rotondes, geen directe ontsluiting op de weg en geen gemengd verkeer (50 of 70 km/uur);
3. erftoegangswegen zonder rijbaanscheiding, met gemengd verkeer, directe ontsluiting op de weg (30 km/uur).
Het doel van deze categorie-indeling is dat functie, vorm-, regelgeving en gebruik van het wegennet op elkaar zijn afgestemd. Dat leidt tot een duurzaam veilige wegenstructuur.

Waterhuishoudkundig plan

Met betrekking tot de waterhuishouding stelde de Commissie de volgende punten ter discussie bij haar oordeel over het oorspronkelijke MER:

- In het MER is een waterhuishoudkundig plan uitgewerkt met hoge ambities inzake duurzaam waterbeheer. Belangrijk uitgangspunt daarbij is de scheiding van 'schoon' en 'vuil' water en een stromingsrichting van schoon naar vuil. Verder dient een uitgangspunt te zijn dat zoveel mogelijk gebruik wordt gemaakt van natuurlijk verval en zo min mogelijk van pompen, stuwen en andere technische constructies. Afgezien van het feit dat dat goedkoper is en minder kwetsbaar voor storingen, is het voor de migratie van watergebonden organismen gunstig om zo weinig mogelijk barrières in te bouwen. De reactie van het Hoogheemraadschap Schieland (en in mindere mate van het Hoogheemraadschap Delfland) deden vermoeden dat de ontworpen structuur in deze opzichten verbeterd moet worden.
- Uit het MER werd bovendien niet duidelijk in hoeverre het voor het gekozen waterhuishoudkundige plan noodzakelijk of wenselijk is dat de Boterdorpse Plas wordt aangelegd. De aanbeveling dat zo spoedig mogelijk moet worden begonnen met de aanleg van de Boterdorpse Plas wordt in het MER onvoldoende onderbouwd zeker wanneer daarbij de milieuargumenten worden beschouwd.

In de Aanvulling op het MER wordt op deze punten afdoende ingegaan.

De Commissie acht het van belang erop te wijzen dat de Boterdorpse Polder interessante natuurtechnische mogelijkheden biedt door de aanwezigheid van gradiënten van minerale gronden naar veen. Verder is de polder belangrijk vanuit cultuurhistorische en archeologische invalshoek.

- De Commissie adviseert bij een eventueel op te stellen MER over zandwinning in de Boterdorpse Polder een bredere afweging op te nemen, waarin gebruik van elders gewonnen zand mede wordt betrokken.

3. OVERIGE OPMERKINGEN OVER HET MER

In dit hoofdstuk geeft de Commissie enkele opmerkingen over het MER die bij de verdere besluitvorming nog een rol kunnen spelen.

3.1 Energie

In de richtlijnen is gevraagd naar omvang van de energievraag en mogelijke opties voor duurzame energievoorziening voor nu en de langere termijn. In de deelstudies zijn de afzonderlijke energieopties op een correcte wijze beschreven en geanalyseerd op hun effecten. Deze gegevens zijn in het MER niet vertaald in bruikbare concrete aanbevelingen voor het structuurplan met betrekking tot een duurzame energievoorziening.

Energiekombinaties en ruimtelijke kenmerken

In de eerste plaats ontbreekt een analyse van de onderlinge interacties bij bepaalde energiecombinaties en een daarop gebaseerde visie op een energie-efficiënte invulling van het plan. Het beschouwen van de interacties is belangrijk omdat deze zowel positief als negatief voor het milieu kunnen uitwerken.

Een woning die zo goed geïsoleerd is dat geen energie voor ruimteverwarming meer nodig is, zal niet of nauwelijks profiteren van zonne-energie of warmtelevering. De transportleidingen van warmtelevering veroorzaken door hun materiaalgebruik in die situatie alleen maar milieubelasting.

Een op het zuiden georiënteerde woning bespaart misschien wel de genoemde 5%, maar dit percentage zal toenemen door de glasoppervlakten op die oriëntatie aan te passen, terwijl ook het plaatsen van een zonneboiler (besparing 17%) eenvoudiger wordt.

Op basis van de ruimtelijke gegevens in het plangebied (afstanden ten opzichte van warmteleverancier, plekken waar – ook om andere redenen – hoge dichtheden wenselijk zijn, richting van de hoofdstructuur in de bouwvlekken, die de oriëntatie van de woningen bepaalt) had de basisinformatie over de verschillende energieopties uit het energierapport verder moeten worden vertaald en ingevuld.

Energieleverantie en financiële haalbaarheid

Verder had informatie moeten worden gegeven over de plannen van de toekomstige energieleverancier voor het plangebied, omdat dit van grote invloed kan zijn op de mogelijke energiestatusscenario's.

Vervolgens had het MER in moeten gaan op de financiële haalbaarheid van de scenario's, waarbij kan worden verwacht dat een energievoorziening die zo goed mogelijk inspeelt op de ruimtelijke gegevenheden en rekening houdt met de plannen van de leverancier, eerder 'haalbaar' is.

Daarbij is de Commissie het niet eens met de uitspraak in de energiedeelstudie dat bij een duurzame ontwikkeling aardgas voorlopig in ruime mate en tegen relatief lage kosten beschikbaar zal zijn, terwijl zij de financiële haalbaarheid van zonneboilers te pessimistisch vindt ingeschat.

De gehanteerde energievraag van gebouwen (EPC 1,4 voor de eerste 4000 woningen en 1 voor de overige 8000) strookt eerder met bouwen volgens de norm¹⁶], terwijl het bevoegde gezag de ambitie heeft om duurzaam en dus energiezuinig te bouwen. Het meest milieuvriendelijke alternatief had zeker verdergaande energieprestaties moeten weergeven¹⁷].

- De Commissie adviseert aan de hand van de hiervoor gegeven opmerkingen energieplannen op te stellen op basis van ambities die stroken met duurzaam bouwen waarbij rekening wordt gehouden met de specifieke ruimtelijke kenmerken en mogelijkheden per deelgebied, alsmede met de geplande fasering van de uitvoering. Met deze energieplannen en daarin op te nemen ambitieniveaus dient dan bij de bestemmings- en bouwplannen rekening te worden gehouden.
- Afhankelijk van de inrichting van het bedrijventerrein kan plaatsing van windmolens mogelijk zijn. De Commissie adviseert dat bij het uitwerken van de plannen juridisch mogelijk te maken.

---

16 Het ministerie van VROM heeft noemt als streefwaarde voor de EPC 1,2 in 1998 en 1,0 in 2000. In het Nationaal Basispakket Duurzaam Bouwen is de eis 1,3 en de aanbeveling 1,2.

17 Zie ook inspraakreactie bijlage 4, nummer 5.

3.2 Cultuurhistorische elementen

In de stedenbouwkundige structuur van het plan hebben de bestaande hoogteverschillen (resten bovenland, kleiplateaus en dieper gelegen droogmakerijen, kades, vaarten en steilranden) een belangrijke rol gespeeld¹⁸. In aanvulling op deze goede benadering van het cultuurhistorisch aspect is het nog mogelijk rekening te houden met de ligging van kreekkruggen en oude veenstromen in de ondergrond, die immers ook veel verduidelijken over de ontstaansgeschiedenis van het gebied. Zo zouden de drie oorspronkelijke veenbeken ter hoogte van de Boterdorpsse weg door hun 'kromme lijnen' een bijzonder accent kunnen geven in de verder orthogonale structuur van het gebied door er een weg, groen lint of bebouwinglint aan te situeren. De fysieke structuur van het gebied (zeekleilandschap met restgeulen in het veen) wordt nu slechts op één plek benut: binnen de beperkingen van de structuur van het wegenstelsel wordt een deel van een restgeul uitgegraven.

- De Commissie geeft in overweging, waar nog mogelijk, aan deze elementen bij de verdere planuitwerking meer aandacht te besteden.

3.3 Veiligheid als gevolg van vliegverkeer

In het MER staat dat een "*aanvaardbare methode ontbreekt voor het kwantificeren van risico's*" als gevolg van het gebruik van Rotterdam Airport. Daarbij speelt een rol dat een model voor licht verkeer in 1996 nog in ontwikkeling was. Een bijkomend probleem is dat er op dit moment nog geen gegevens zijn over de uiteindelijke vlootmix, nu nog een MER wordt opgesteld voor het vliegveld, waarna de besluitvorming zal plaats vinden. Om die reden ligt het voor de hand de resultaten van de risicoberekeningen in het MER Rotterdam Airport af te wachten en de planvorming over Noordrand II en III zonodig op basis van deze resultaten aan te passen.

- De Commissie adviseert voor zover dat verantwoord is in relatie tot andere doelstellingen, bijvoorbeeld inzake een tijds aanleg van openbaar vervoervoorzieningen, te wachten met de aanleg van woongebieden binnen de 20-35 Ke contour totdat duidelijkheid bestaat over het toekomstige gebruik van Rotterdam Airport.

---

18 Zie ook inspraakreactie bijlage 4, nummer 92.

BIJLAGEN

bij het Toetsingsadvies over het
milieueffectrapport Regionaal
Structuurplan Noordrand II en III
stadsregio Rotterdam
en de aanvulling daarop

(bijlagen 1 t/m 4)

1000

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 26 februari 1997 waarin de Commissie
in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

		725-52	
		STADSREGIO	ROTTERDAM
		INGEKOMEN 27 FEB 1997	
		272-97	
		725-52 4/m 59 [15x]	
		Sc/pces/bib7/vE mk	
Aan			
Commissie voor de Milieu-effectrapportage			
Postbus 2345			
3500 GH URECHT			
		SR/97.266	010 - 489 5199
			26 FEB. 1997
verzoek om advies over het MER behorende bij het voorontwerp Regionaal Structuurplan Noordrand II/III			
Geachte Commissieleden,			
Hierbij ontvangt u het voorontwerp Regionaal Structuurplan Noordrand II en III met milieu-effectrapport en deelstudies.			
Op 15 januari 1997 heeft de Regioraad van de Stadsregio Rotterdam het voorontwerp voor het Regionaal Structuurplan Noordrand II en III vastgesteld. Tevens is besloten, omtrent het voorontwerp met het milieu-effectrapport (MER) overleg en inspraak te voeren.			
Overleg en inspraak			
Met inachtneming van de toepasselijke wetgeving worden momenteel de inspraak en het overleg geopend. In dat kader ligt het voorontwerp met bijbehorende stukken van 28 februari tot en met 10 april 1997 ter inzage. De tekst van de bekendmaking treft u bijgaand aan.			
Gedurende de genoemde periode bestaat voor een ieder gelegenheid voor het zenden van schriftelijke opmerkingen aan het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio. Tevens kunnen mondellijge opmerkingen worden ingebracht tijdens een inspraakbijeenkomst, die gehouden wordt op 18 maart 1997.			
Tegelijkertijd wordt een aantal instanties en organisaties verzocht te adviseren over het voorontwerp en het MER.			
Verdere procedure			
Ter afronding van de inspraakprocedure wordt een inspraak- en overlegrapport opgemaakt.			

Het rapport wordt, tegelijk met het ontwerp-structuurplan, beoordeeld door het Dagelijks Bestuur en de betrokken Raadscommissies van de Stadsregio. De Regioraad stelt het ontwerp voorlopig vast (nazomer 1997).

Daarna volgt een zienswijzenprocedure, waarbij een ieder een reactie kenbaar kan maken bij de Regioraad. Er wordt een rapport opgemaakt van de ingekomen zienswijzen; reclamanten worden gehoord.

Tevens wordt dan de (betrokken) regiogemeenten gevraagd, hun beschouwingen ter kennis te brengen van de Regioraad.

Eind 1997 / begin 1998 stelt de Regioraad het Structuurplan definitief vast. In het voorjaar van 1998 beslist de provincie Zuid-Holland over de goedkeuring.

Tenslotte bestaat nog de mogelijkheid van beroep en (verzoek om) voorlopige voorziening ten aanzien van bepaalde onderdelen van het plan.

Na de uitspraak op het beroep (of - indien geen beroep is ingesteld - na afloop van de beroepstermijn) is het structuurplan onherroepelijk (begin 1998 of begin 1999).

Uitnodiging tot advisering

Hierbij verzoek ik u, het bevoegd gezag te willen adviseren omtrent het milieu-effectrapport.

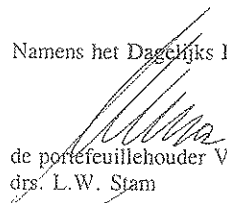
Uw advies kunt u zenden aan:

Stadsregio Rotterdam
Secretariaat VINEX
Postbus 2105
3001 AB ROTTERDAM

s.v.p. onder vermelding op de envelop van "Noordrand II en III".

Met vriendelijke groet,
Hoogachtend,

Namens het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Rotterdam,

de portefeuillehouder VINEX, Ruimtelijke Ordening en Grondbeleid
drs. L.W. Stam

BIJLAGE 1A

Brief van het bevoegd gezag d.d. 22 mei 1997 waarin de Commissie wordt gevraagd het advies aan te houden tot aanvullende informatie gereed is

STADSREGIO ROTTERDAM

Aan de Commissie MER
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

	Commissie voor de milieu-effectrapportage
ingekomen :	26 MEI 1997
nummer :	699-97
dossier :	725-86
kopie naar :	VE/Sc/pres/bib n.h.

SR/97.1133

010 - 417 3651

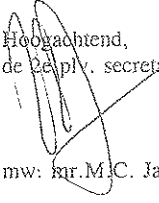
aanhouden rapport locatie
Noordrand II/III

22 mei 1997

Geachte leden van de Commissie,

Naar aanleiding van het overleg van 15 mei jl. over het MER rapport voor de locatie Noordrand II/III bleek dat u behoefte heeft aan aanvullende informatie. Ik ben voornemens deze aanvulling zo spoedig mogelijk aan u te doen toekomen. Over de exacte invulling zal nog contact met u worden opgenomen. In afwachting hiervan verzoek ik u uw advies vooralsnog aan te houden.

Hoogachtend,
de 2e plv. secretaris van de Stadsregio Rotterdam,

mw: mr. M.C. Jansen.

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de toetsingsfase in de Staatscourant nr. 41 d.d. 27 februari 1997

Stadsregio Rotterdam

Voorontwerp Regionaal Structuurplan Noordrand II en III met Milieu-Effectrapport en bijbehorende stukken

Het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Rotterdam maakt bekend dat krachtens de Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Rotterdam en de Wet Milieubeheer met ingang van 28 februari tot en met 10 april 1997 op de hieronder vermelde plaatsen ter inzage ligt het voorontwerp Regionaal Structuurplan Noordrand II en III met Milieu-Effectrapport en bijbehorende stukken.

Vorbereiding regionaal structuurplan
Op 15 januari 1997 heeft de Regioraad van de Stadsregio Rotterdam het voorontwerp voor het Regionaal Structuurplan Noordrand II en III vastgesteld. In dit voorontwerp wordt op hoofdlijnen de gewenste ruimtelijke ontwikkeling beschreven van de VINEX-locaties in de gemeenten Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek.

Het Regionaal Structuurplan Noordrand II en III omvat de ontwikkeling van:
ca. 12.000 woningen met bijbehorende voorzieningen (verkeersinfrastructuur, winkels, scholen, maatschappelijke, medische en recreatieve voorzieningen);
ca. 80 ha bedrijfsterrein.

De gevolgen die deze activiteiten kunnen hebben op het milieu zijn onderzocht en beschreven in een milieu-effectrapport.

Na inspraak en overleg zal de Regioraad besluiten over het ontwerp-structuurplan (nazomer 1997). Daarna volgt een zienswijzenprocedure, waarbij een ieder een reactie kenbaar kan maken bij de Regioraad. Tevens wordt dan de betrokken regiogemeenten gevraagd, hun beschouwingen ter kennis te brengen van de Regioraad. Eind 1997/begin 1998 stelt de Regioraad het Structuurplan definitief vast. In het voorjaar van 1998 beslist de provincie Zuid-Holland over de goedkeuring.

Inzage

Vanaf 28 februari tot en met 10 april 1997 kunt u het voorontwerp Regionaal Structuurplan Noordrand II en III met milieu-effectrapport en bijbehorende stukken tijdens de reguliere openingstijden inzien op de volgende plaatsen:
bij het Secretariaat VINEX van de Stadsregio Rotterdam, Haagseveer 35, kamer 23;
bij de gemeentesecretarie van de gemeente Bergschenhoek, Bergweg-noord 39;
bij de gemeentesecretarie van de gemeente Berkel en Rodenrijs, Raadhuislaan 1;
bij het Informatiecentrum Stedebouw en Volkshuisvesting Rotterdam, Marconistraat 2.

De stukken kunnen gedurende deze periode ook buiten de reguliere openingstijden worden ingezien, na telefonische afspraak.

Het milieu-effectrapport met bijbehorende stukken blijft vanaf 28 februari 1997 ter inzage bij de Stadsregio Rotterdam tot het tijdstip waarop het Regionaal Structuurplan onherroepelijk is geworden.

In de bibliotheek van Bergschenhoek, Not. Kruijstraat 10, is van 10 tot en met 22 maart 1997 een tentoonstelling ingericht over het plan. Op bepaalde tijden zijn deskundigen aanwezig voor het geven van informatie.

Inspraakbijeenkomst

Op 18 maart 1997 zal in gebouw De Ark, Oranjestraat 2 in Berkel en Rodenrijs een inspraakbijeenkomst worden gehouden. De bijeenkomst begint om 20.00 uur. Tijdens de bijeenkomst zal een toelichting gegeven worden op het plan en zal een ieder in de gelegenheid worden gesteld opmerkingen te maken. De opmerkingen worden betrokken bij de verdere procedure.

Van de bijeenkomst wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt toegezonden aan de aanwezigen op de bijeenkomst en zal tevens ter inzage worden gelegd.

Opmerkingen

Tot en met 10 april 1997 kunt u uw opmerkingen schriftelijk kenbaar maken bij het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio. De opmerkingen moeten worden ingediend bij: Stadsregio Rotterdam, Secretariaat VINEX, Postbus 21051, 3001 AB Rotterdam, onder vermelding op de envelop van 'Noordrand II en III'.

Indien u dat wenst kunt u verzoeken om een vertrouwelijke behandeling van uw persoonlijke gegevens.

Naar aanleiding van de inspraakreacties zal de Regioraad besluiten tot het al dan niet aanpassen van het voorontwerp-structuurplan.

Van de inspraakreacties wordt een rapport gemaakt. Nadat de Regioraad hierover een besluit heeft genomen, wordt dit inspraakrapport ter inzage gelegd.

Toezending van stukken en inlichtingen

Een exemplaar van het voorontwerp-structuurplan (à f 70,-) en het milieu-effectrapport (à f 45,-), van de deelrapporten of een van de andere ter inzage liggende stukken kunt u bestellen bij mw. J. de Rooy (dienst Stedebouw en Volkshuisvesting Rotterdam), tel. (010) 4895199; fax (010) 4895217. Via dit telefoonnummer kunt u ook inlichtingen krijgen over de procedure.

Rotterdam, 28 februari 1997.

BIJLAGE 2A

Kennisgeving van de toetsingsfase in de huis aan huis bladen Regio/lokaal Rotterdam
d.d. 28 augustus 1997

STADSREGIO ROTTERDAM

HERHAALDE BEKENDMAKING

Het Dagelijks Bestuur van de stadsregio Rotterdam maakt bekend dat met ingang van 18 juli tot en met 11 september 1997 op de hiernonder vermelde plaatsen ter inzage ligt de aanvulling op het milieu-effectrapport m.b.t. het voorontwerp Regionaal Structuurplan Noordrand II en III.

Enige tijd geleden heeft de stadsregio Rotterdam omtrent het voorontwerp Regionaal Structuurplan Noordrand II en III met milieu-effectrapport (MER) adviesen ingewonnen van de wettelijk adviseurs/overleegpartners en inspraak gevoerd.

Op 8 juli 1997 heeft het Dagelijks Bestuur van de stadsregio besloten, het MER op enige onderdelen aan te wijzen. Het betreft de gekozen verkeersstructuur, de toekomstige geluidshinder nabij woningen, de gevolgen voor het stroom- en waterverbruik en de mogelijkheden om de schade te compenseren, alsmede de waterhuishoudkundige structuur. Deze aanvulling wordt opnieuw aan inspraak en advisering onderworpen. Naar aanleiding van de ingekomen inspraakreacties en adviezen zal de Regioraad besluiten tot het al dan niet aanpassen van het voorontwerp-structuurplan.

Van de inspraakreacties en adviezen wordt een rapport gemaakt. Nadat de Regioraad hierover een besluit heeft genomen, zal dit rapport ter inzage worden gelegd.

De aanvulling op het MER is op 18 juli 1997 ter inzage gelegd; in verband met de vakantie kunt u tot en met 11 september 1997 de aanvulling op het MER tijdens de reguliere openingstijden inzien op de volgende plaatsen:

- bij het Secretariaat VINEX van de stadsregio Rotterdam, Haagsseveer 35, kamer 23;
- bij het gemeentehuis van Bergschenhoek, Bergweg-noord 30;
- bij het gemeentehuis van Berkel en Rodenrijs, Raadhuislaan 1;
- bij het informatiecentrum Stedebouw en Volkshuisvesting Rotterdam, Merconstraat 2.

De aanvulling op het MER blijft na 11 september 1997 ter inzage bij de stadsregio Rotterdam tot het tijdstip waarop het Regionaal Structuurplan onherroepelijk is geworden.

Tot en met 11 september 1997 kunt u uw opmerkingen schriftelijk kenbaar maken bij het Dagelijks Bestuur van de stadsregio, Secretariaat VINEX, Postbus 21051, 3001 AB Rotterdam, onder vermelding op de envelop van Noordrand II III, indien u dat wenst kunt u verzoeken om een vertrouwelijke behandeling van uw persoonlijke gegevens.

Een exemplaar van de aanvulling op het MER (f 25,- excl. verzendkosten) kunt u bestellen bij mev. J. de Rooy (dienst Stedebouw en Volkshuisvesting Rotterdam), tel. (010) 489 5199; fax (010) 489 5217. Via dit telefoonnummer kunt u ook inlichtingen krijgen over de procedure.

Rotterdam, 28 augustus 1997.

HERHAALDE BEKENDMAKING

Het Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Rotterdam maakt bekend dat tot en met 11 september 1997 op de hiernonder vermelde plaatsen ter inzage ligt de aanvulling op het milieu-effectrapport m.b.t. het voorontwerp Regionaal Structuurplan Midden-IJsselmonde.

Enige tijd geleden heeft de stadsregio Rotterdam omtrent het voorontwerp Regionaal Structuurplan Midden-IJsselmonde met milieu-effectrapport (MER) adviesen ingewonnen van de wettelijk adviseurs/overleegpartners en inspraak gevoerd.

Op 8 juli 1997 heeft het Dagelijks Bestuur van de stadsregio besloten, het MER op enige onderdelen aan te wijzen. Het betreft de verkeersstructuur, de water- en de energiehuishouding. Deze aanvulling wordt opnieuw aan inspraak en advisering onderworpen. Naar aanleiding van de ingekomen inspraakreacties en adviezen zal de Regioraad besluiten tot het al dan niet aanpassen van het voorontwerp-structuurplan.

Van de inspraakreacties en adviezen wordt een rapport gemaakt. Nadat de Regioraad hierover een besluit heeft genomen, zal dit rapport ter inzage worden gelegd.

De aanvulling op het MER is op 18 juli 1997 ter inzage gelegd; in verband met de vakantie kunt u tot en met 11 september 1997 de aanvulling op het MER tijdens de reguliere openingstijden inzien op de volgende plaatsen:

- bij het Secretariaat VINEX van de stadsregio Rotterdam, Haagsseveer 35, kamer 23;
- bij het Projectbureau VINEX-Albrandswaard, Rijedijk 35 in Rhoon;
- bij de gemeentesecretarie van de gemeente Barendrecht, Birnsthof 1;
- bij de deelgemeentesecretarie van de deelgemeente Charlois, Boerhaavestraat 11;
- bij het informatiecentrum Stedebouw en Volkshuisvesting Rotterdam, Merconstraat 2.

De aanvulling op het MER blijft na 11 september 1997 ter inzage bij de stadsregio Rotterdam tot het tijdstip waarop het Regionaal Structuurplan onherroepelijk is geworden.

Tot en met 11 september 1997 kunt u uw opmerkingen schriftelijk kenbaar maken bij het Dagelijks Bestuur van de stadsregio, Secretariaat VINEX, Postbus 21051, 3001 AB Rotterdam, onder vermelding op de envelop van Midden-IJsselmonde. Indien u dat wenst, kunt u verzoeken om een vertrouwelijke behandeling van uw persoonlijke gegevens.

Een exemplaar van de aanvulling op het MER (f 16,- excl. verzendkosten) kunt u bestellen bij mevrouw J. de Rooy (dienst Stedebouw en Volkshuisvesting Rotterdam), tel. (010) 489 5199; fax (010) 489 5217. Via dit telefoonnummer kunt u ook inlichtingen krijgen over de procedure.

Rotterdam, 28 augustus 1997

25

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Dagelijks Bestuur van de Stadsregio Rotterdam

Adviseur Initiatiefnemer: geen

Bevoegd gezag: Raad van de Stadsregio Rotterdam

Besluit: vaststelling van een (regionaal) structuurplan

Categorie Besluit m.e.r.: C11.0, (C20.1)

Activiteit: De ontwikkeling van 12.000 woningen met bijbehorende voorzieningen en 80-100ha bedrijventerrein, waarvan 25ha voor 50.000 m² kantooroppervlakte.

Procedurele gegevens:

kennisgeving startnotitie: 6 september 1995

richtlijnenadvies uitgebracht: 8 november 1995

richtlijnen vastgesteld: 27 maart 1996

kennisgeving MER: 28 februari 1997

verzoek aanhouding toetsingsadvies BG: 22 mei 1997

kennisgeving aanvulling MER: 28 augustus 1997

toetsingsadvies uitgebracht: 14 oktober 1997

Bijzonderheden:

Voorafgaand aan deze m.e.r.-procedure is een Kadernota m.e.r. opgesteld. Deze nota verwoordt het gemeenschappelijke regionale uitgangspunt voor de verschillende m.e.r.-plichtige VINEX-woningbouwlocaties in de stadsregio Rotterdam. De Kadernota m.e.r. geeft inzicht in het lokatiekeuzeproces van de VINEX-locaties en de (milieu)argumenten die daaraan ten grondslag hebben gelegen. Tevens geeft de Kadernota een aantal specifieke milieu-aandachtspunten die betrokken zullen worden bij de verdere planvorming.

Het advies voor richtlijnen van de Commissie bevat een voorzet voor de wijze waarop in het MER op een zinvolle wijze omgegaan kan worden met alle onzekerheden die er rondom het plangebied spelen en welke alternatieven en varianten in dit verband het meest relevant zijn. Tevens wordt extra aandacht besteed aan duurzaamheidsaspecten.

Bij de toetsing was de Commissie van mening dat het MER op een aantal punten onvolledig was. Aanvullingen zijn gevraagd op de punten geluid, verkeer en water. Tevens merkte de Commissie op dat reikwijdte van de m.e.r. beperkt was, omdat diverse besluiten op het planniveau waaraan de m.e.r. was gekoppeld, reeds in een eerder stadium waren genomen.

De Commissie oordeelde dat het MER met de aanvulling voldoende informatie bevatte voor de besluitvorming en wees tevens op de positieve opmerkingen bij de beoordeling van het MER.

Samenstelling van de werkgroep:

drs. G.J. Baaijens

drs. A.H.M. Buffing

ir. F.A.C. de Haas

ir. W.H.A.M. Keijsers

ing. E.M. Mastenbroek (voorzitter)

ir. J.J. van Willigenburg

Secretaris van de werkgroep: drs. M. van Eck.

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	970317	Koppert B.V.	Berkel & Rodenrijs	970321
1a.	970409	idem	idem	970516
2.	970317	Voorwinden Vof	Berkel & R	970321
3.	970318	Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM)	Schiedam	970321
4.	970329	Stichting Natuur- en Milieuwacht	Berkel & R	970411
4a.	970410	idem	idem	970416
5.	970408	Zuid-Hollandse Milieufederatie	Rotterdam	970411
6.	970325	Gemeente Zevenhuizen-Moerkapelle	Zevenhuizen	970410
7.	9703	R. van Duivendijk	Berkel & R	970410
8.	970327	Fietsersbond ENFB	Bergschenhoek	970410
9.	970325	P.A.M. Dumoulin	Berkel & R	970410
10.	970327	E. de Witte	Berkel & R	970410
11.	970318	H.G. Kortland	Berkel & R	970410
12.	970318	familie In't Veen	Berkel & R	970410
13.	970323	G. van Adrichem	Berkel & R	970410
14.	970404	Nederlandse Windenergievereniging (NEWIN)	Petten	970411
15.	970402	familie V.d. Broek	Berkel & R	970411
16.	970406	familie Van Groningen	Berkel & R	970411
17.	970406	G. Rutgers en A.C. Rutgers-Zegers	Berkel & R	970411
18.	970408	DCMR Milieudienst Rijnmond	Schiedam	970411
19.	970408	Gemeente Pijnacker	Pijnacker	970411
20.	970408	De Voetgangers Vereniging	Bergschenhoek	970411
21.	970408	J. Hoogma	Berkel & R	970411

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
22.	970408	R.A. Lamping	Berkel & R	970411
23.	970411	W. Vermeulen	Berkel & R	970411
24.	970406	B.D. Swartsenburg	Berkel & R	970411
25.	970407	J. Jongen-de Haas namens de ouder- raad van de RK basisschool De Pool- ster te Berkel en Rodenrijs	Berkel & R	970411
26.	970414	J. Jongen-de Haas	Berkel & R	970411
27.	970406	M.I. Bergman-Moolenaars	Berkel & R	970411
28.	970407	M.A.G. van Altena-Groenhuysen	Berkel & R	970411
29.	970408	M. Meegdes-Dulk en 30 gelijke reac- ties diverse bewoners uit Berkel en/ of Berkel en Rodenrijs	Berkel & R en Berkel	970411
30.	9703	C. Resten en 19 ongeveer gelijkluidende reacties van diverse bewoners uit Berkel & R	Berkel & R	970411
31.	970403	J.J. Poot en 8 gelijke reacties diverse bewoners uit Berkel en Rodenrijs	Berkel & R	970411
32.	970407	B.D. Bernhard-van der Elst en 19 ge- lijke reacties diverse bewoners uit Berkel en/of Berkel en Rodenrijs	Berkel & R	970411
33.	9704	mw. G. van den Berg-Hofstede	Berkel & R	970411
34.	970407	J.F. Pothuis en E.G. Pothuis-Otten	Berkel & R	970411
35.	970406	R.B.A. Claassens	Berkel & R	970411
36.	970406	M.G. Emeis	Berkel & R	970411
37.	970405	E.J. Kok	Berkel & R	970411
38.	970403	C.G. van Dongen	Berkel & R	970411
39.	970403	W.G. Belder-Saurwalt	Berkel & R	970411
40.	970407	J.P. Sonbeek	Berkel & R	970411
41.	970408	ir. K.J. de Vries	Berkel & R	970411
42.	970405	D. Boender en Y. de Wilde	Berkel & R	970411
43.	970407	P.J. van den Berg met handtekenin- genlijst van bewoners van het Bach- plein te Berkel en Rodenrijs	Berkel & R	970411

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
44.	970408	C.J. Balvers	Berkel & R	970411
45.	970407	A. van Seters	Berkel & R	970411
46.	970407	J.E. en F.G. Rijnsdorp-Muijsert	Berkel & R	970411
47.	970407	S. Stolk en L. Stolk-Uberg	Berkel & R	970411
48.	970407	Th.C.J. de Smidt	Berkel & R	970411
49.	970407	M.M. Ligtvoet-Hoogeveen en C.P.C. Ligtvoet	Berkel & R	970411
50.	970406	familie Reiding	Berkel & R	970411
51.	970407	R.S. Groeneveld RA	Berkel & R	970411
52.	9704	mw. Termorshuizen	Berkel & R	970411
53.	970407	H.E.M. Nas en I.C.J. v.d. Meer	Berkel & R	970411
54.	970406	J.W.L. de Charon de Saint Germain en mr. G.F. Timmermans en 80 gelijke brieven met 30 individuele toevoegingen	Berkel & R	970414
55.	970408	C. de Pater	Berkel	970414
56.	970409	Hoogheemraadschap van Schieland	Rotterdam	970414
57.	970408	F.L. Goedhart en J.E.W. Goedhart-Heksman	Berkel & R	970414
58.	970409	familie C.J. Renes	Berkel & R	970414
59.	970408	mr. A.E. Kaag	Berkel & R	970414
60.	970409	C.F.R. Klaassen	Berkel & R	970414
61.	970409	ing. J.B. de Jong	Berkel & R	970414
62.	970407	D.J.P. Out	Berkel & R	970414
63.	970408	drs. W.J. Scholte en K.M. Scholte-Meijer	Berkel & R	970414
64.	970409	W.A. van Elven	Berkel & R	970414
65.				
66.	970408	M.P. Schellart	Berkel & R	970414
67.	970409	A.G. Pijl - Marinussen	Berkel & R	970414
68.	970409	R. Pijl	Berkel & R	970414

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
69.	970409	J.B. Hoekstra	Berkel & R	970414
70.	970408	P.J. Mahieu	Berkel & R	970414
71.	970408	N. Smits	Zoetermeer	970414
72.	970408	drs. Y. Splinter-de Vaal	Berkel & R	970414
73.	970409	Hoogheemraadschap van Delfland	Delft	970414
73a.	970424	idem	idem	970501
74.	970408	P.A. Hoogenboom en F.S.J. Hoogenboom-Heijligers	Berkel & R	970414
75.	970408	ing. F.B. van Veen	Berkel & R	970414
76.	970407	J.C. Rosier, M. Rosier, J. Rosier en A.M. Visser	Berkel & R	970414
77.	970407	J.G. Groen	Berkel & R	970414
78.	970405	drs. R.W.O. Metz	Berkel & R	970414
79.	970406	J.A. Sillem	Berkel & R	970414
80.	970409	G. Nieuwenhuijsen en G.L. Nieuwenhuijsen-Smid	Berkel & R	970414
81.	970410	D.J. Visser	Berkel & R	970414
82.	970410	Provincie Zuid-Holland, Provinciale Planologische Commissie	Den Haag	970416
83.	970410	Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, directie Zuidwest	Dordrecht	970416
83a.	970825	idem	idem	970905
84.	970410	Railned	Utrecht	970416
85.	970407	familie Vogels	Berkel & R	970416
86.	970408	Appelman Advies Onteigening BV	Berkel & R	970416
87.	970410	G.J.M. Kneppers	Berkel & R	970416
88.	970410	families Stil, Van der Velde en Mertens	Berkel & R	970416
89.	970414	Rottemeren Recreatiegebied	Berkel & R	970416
90.	970415	Dienst Stadsontwikkeling Delft namens B&W gemeente Delft	Delft	970421
91.	970417	EZH, n.v. Electriciteitsbedrijf Zuid-Holland	Voorburg	970423

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
92.	970416	Rijksdienst voor de Monumentenzorg	Zeist	970423
93.	970418	DGW&T vastgoedbeheer en ingenieursdiensten	Leiden	970423
94.	970421	Ministerie van Verkeer en Waterstaat Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat directie Zuid-Holland	Rotterdam	970501
95.	970422	B&W van Rotterdam	Rotterdam	970501
96.	970506	Gedeputeerde Staten Provincie Zuid-Holland, afd. Ruimtelijk Beheer	Den Haag	970515
97.	9704..	dhr. R.A. Narraina en mw. S.D. Phe- rai Inspraak n.a.v. de Aanvulling op het MER	Berkel & R	970523
98.	970828	P.A. Hoogenboom en F.S.J. Hoogenboom-Heijligers	Berkel & R	970905
99.	970825	Ministerie van Landbouw, Natuurbe- heer en Visserij, directie Zuidwest	Dordrecht	970905
100.	970907	B.C. Sintemaartensdijk en 8 identie- ke reacties van diverse bewoners uit Berkel en Rodenrijs	Berkel & R	970911+15
101.	970905	M.A. van Eijk en 49 identieke reac- ties van diverse bewoners uit Berkel en Rodenrijs	Berkel & R	970911+15 +18
102.	970909	F.H.C. van der Burg en 5 identieke reacties van diverse bewoners uit Berkel en Rodenrijs	Berkel & R	970911+15 +18
103.	970905	D.J. Visser	Berkel & R	970911
104.	970907	C.P.C. Ligtvoet	Berkel & R	970911
105.	970904	Th.C.J. de Smidt	Berkel & R	970911
106.	970909	S. Stolk en L. Stolk-Utberg	Berkel & R	970915
107.	970902	H. Smits	Zoetermeer	970915
108.	970825	Stichting Natuur- en Milieuwacht	Berkel & R	970915
109.	970909	drs. W.J. Scholte en K.M. Scholte- Meijer	Berkel & R	970915
110.	970405	mr. R. van der Poel	Berkel & R	970915

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
111.	970909	Recreatieschap Rottemeren	Berkel & R	970918
112.	970909	J.A. Sillem	Berkel & R	970918
113.	970909	Gemeente Pijnacker	Pijnacker	970918
114.	970910	Vereniging voor Natuur- en Milieubescherming Pijnacker	Pijnacker	970918
115.	970912	DCMR Milieudienst Rijnmond	Schiedam	970918
116.	970910 971001	M.A.C.M. Wijsman Vereniging Huizenkopers Westpolder Noord en 3 identieke reacties (particuliere insprekers)	Berkel & R.	970924 971009
117.	970916	Ministerie van Verkeer en Waterstaat Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat directie Zuid-Holland	Rotterdam	970924
118.	970917	G. Boelens	Berkel & R.	970924
119.	970918	Zuidhollandse Milieufedreatie	Rotterdam	970929